

"HAZADNAK
RENDOLETLENÜL
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSORSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

VALÓRA VÁLT A KANADAI FIATALSÁG ÁLMA

Olyan akció sikerét jelenthetjük a kanadai magyaroknak, amely a külföldi magyarság körében kétségen kívül nagy örömet fog okozni. Különösen a Tengeren túl élő magyarság érte, hogy a legfontosabb feladatát a második generáció megtartása, ezért állították fel a nyári iskolákat és a szünidőben amikor a diákok pihenhetnek, megtanulják szülőik nyelvét, megismerik annak az országnak történetét szokásait, ahonnan szülőik elindultak.

Nemcsak a nyári szünetben hanem vasárnap is tanulnak, a külföldi magyar egyházaknak s egyleteknek legszebb hivatása éppen az, hogy a magyar érzést felkelti azokban a lelkekben, akik csak hallomásból a vagy olvasásból szerezhetnek tudomást Magyarországról. A vasárnapi és a nyári iskolákban eddig különféle tankönyveket használtak és igen sokszor került fel az a kívánság hogy olyan tankönyvet kellene szerkeszteni, amely egyenesen erre a célra készült. Hiába kíváló az itthon született gyermekek számára készült tankönyv, a külföldön élő gyerekek gondolkodása egész más, azoknak világába kell beleélnie magát annak aki ezt a fontos tankönyvet meg akarja írni.

Amikor a világ minden részéből idesereglettek a magyarok és a magyarok világkongresszusa első ízben összeült, többen felvetették ezt a problémát és Lázár Andor, az Amerikai Magyar Szövetség amerikai osztályának elnöke konkrét indítványt is tett. Azt javasolta, hogy a Magyarok Világkongresszusa állandó irodája keresen érintkezést a Magyar Tudományos Akadémiával, kérje meg annak igazgatótanácsát, hogy ennek a célnak elérése érdekében hozzon áldozatot.

Dr. Nagy Károly a Magyarok Világkongresszusa állandó irodájának vezetője felkereste Balogh Jenőt, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát és vele több ízben tárgyalt. Balogh Jenő azonnal átlátta en-

nek a kérdésnek nagy horderejét és megígérte, hogy az igazgatótanács elé terjeszti a kérelmet. Az igazgatótanácsban egyetlen hang sem hangzott el a terv ellen, sőt mindenki sürgette a gondolat minél előbb való megvalósítását. A főtitkár előteremtette az anyagi költségeket, a munka már részben kész is van, hamarosan meg is jelenik az első magyar tankönyv amely speciálisan a külföldi magyaroknak külföldön született gyermekek számára készült.

A "Kanadai Magyar Ujság" munkatársa beszélt dr. Nagy Károlyról, aki a következőket mondotta:
— Régi óhaj teljesül most a Magyar Tudományos Akadémia jóvoltából. Az első pillanathban ügylátszik, hogy ez csak pénz-kérdés volt, pedig ilyen probléma megoldása ezer és ezer akadályba ütközik. Nem elég az, hogy kiadunk egy könyvet, hanem annak olyan kell lennie hogy minden igényt kielégítsen. A Magyar Tudományos Akadémia mindenben megértett bennünket és felkért arra, hogy járjunk a kezére. Több vezető amerikai egyéniséggel tárgyaltunk. Természetesen a közlekedési nehézségek miatt inkább csak azokkal, akik hazalátogattak és hosszabb időt töltöttek nálunk. Mindegyiknek kikértük a véleményét és így alaposan eldőlőszíthettük a terveket és a kész javaslatot terjeszthettük a Tudományos Akadémia elé.

— Az akadémia megbízott egy kiváló pedagógust az anyag feldolgozására s nemsokára megszületik az első tankönyv a külföldi magyarok gyermekei számára.

— Tulajdonképpen nem is egy, hanem két könyv lesz, a kettő azonban kiegészíti egymást. Az első földrajz a másik történelem könyv. Gondolni kellett arra hogy ezek a magyar gyerekek egyáltalában nem ismerik Magyarországot, tehát be kell mutatni nekik szülőik hazáját. A tankönyv nagyon érdekesen oldotta meg a nehéz feladatot. Ugy ismerteti Magyarországot, ahogy a magyar diák láthatja, amikor külföldről Magyarországra jön. Kezdődik az ismertetés a határnak azon pontjánál ahol eléri az országot, azután a vasúti utvonalak mentén haladva írja le az ország viszonyait, majd Budapest következik végül eljut az ország közepéig, minden apró kis részét is. Egy új világ nyílik meg a gyerek előtt, egy új világ, amelyről sokat hallott beszélni de ilyen egységesen és rendszeresen sohasem ismerhette volna meg. Ez a könyv a lehető legelőkelőbb idők közül el hagyja a sajtót és kikerülhet Amerikába, Kanadába valamennyi magyar telepre.

— A másik könyv: a magyar történelem. Ez nincs még teljesen készen. Az akadémia-tól kapott értesítés szerint körülbelül márciusban lehet majd áttárolni, ellenben annyi bizonyos, hogy még a nyár előtt kész lesz mindkettő tehát a jövő esztendőben a nyári iskolákban már ebből tanulhatnak a külföldi magyarok gyermekei.
— Az írók érezték a felelősség súlyát és sok mindent próbáltak a könyvben felhalmozni. Eppen ezért egy kissé vastkos a könyv és így nem felel meg annak a célnak amelyért készült. A rövidítés felelősségteljes munkája most folyik. A kiadott utasítás szerint egy-egy

könyv nem lehet több, mint 180-200 oldal. Ebben a terjedelemben mindent össze kell foglalni ami a kanadai és az amerikai magyar gyermekek számára fontos és nélkülözhetetlen.

A szegények Mekkája lett a királyi vár

A budai várhegyen épült királyi palotát karácsony táján valóságos mekkájá tették azok a derék magyar nők, akik teljesen önzetlenül, minden fizetés nélkül segítettek az államfő feleségének hogy a nagy nyomorban enyhítsen. Talán legjellemzőbb kérés az volt, hogy egyetlen egy nevet se említsünk meg, mert még erkölcsi tőkét sem akar senkinek ebből a felebaráti mozgalomból. Az akció minden költségét a kormányzó né vállalta, a beérkező összegek teljes egészében a szegényekhez vándorolnak. Nincs protekció, nincs egyesületi juttatás. Az igazi nyomort felkutatják és azoknak segítenek, kik teljesen színlődnek.

A nyomormentesítő akció önkéntes női tisztikara a beérkező kérvényeket azonnal feldolgozza, minden jelentkezőt bevezetnek a felkeltetett nagy könyvekbe. A legtöbb esetben iskolavételek alkották a kapcsolatot a nyomorgók és az iroda között. Ez is olyan érdekes intézmény, amely azelőtt nem volt és amelyet szintén a szeretet hívott életre. Minden iskolában egy vagy két iskolavétele dolgozik, ezeknek feladata megismerni a gyerekeket, szociális viszonyukat kikérlelni és ahol segítségre van szükség, ott az illetékesek figyelmét erre a körülményre terhelni. Az iskolavételek nemcsak az iskolában ülnek, hanem meglátogatják a gyermekeket otthonukban, környezet tanulmányokat végeznek és úgyszólván valamennyi gyerekről kimutatást készítenek.

Nemcsak nyomorgó gyerekek vannak, hanem nyomorgó felnőttek is. Ezeknek az ügyeit a Vöröskereszt ellenőrzi. Ennek a nemes intézménynek szolgálataiba szegődő hölgyek ugyanúgy végzik az ellenőrzés munkáját, mint a gyerekeknek az iskolavételek.

A múlt esztendőben a kormányzó né csak arra gondolt, hogy karácsonyi örömet szerez azoknak, akiknek feje fölött az ég beborult. Az idén meg kell menteni az éhenhalástól és az elpusztulástól a szerencsétleneket. Már eddig is sikerült annyit szerezni, hogy a különböző hatóságokkal való együttműködés révén kiküszöböltük annak a lehetőségét, hogy egyetlen éhező ember is legyen Budapesten vagy Magyarországon.

Nagy és nehéz gond ez, óriási áldozatkészséget követel, de az ország ezen a téren is behízelonyította életképességét. Már szeptemberben kezdtünk gyűjteni és közel 400.000 pengőt szedtünk össze; többet mint tavaly az egész akció folyamán. Az idén nem adtunk a begyűlt pénzből a különböző egyesületeknek segítyt, mert a főváros az előjárások után összeállította a szegénykatasztert, mindenkinél a neve — aki rászorult támogatásra — nyilván van tartva, sőt a lapján még a valószínűségeket is értesülhet az, aki arra kíváncsi. Ilyen körülmé-

nyek között az élelmes szegények nem jutnak többé az élelmetlen szegények rovására. Sajnos Budapest vidékének s egyáltalában az ország többi részének megszervezése nem ilyen tökéletes. Egyes városokban, ahol kiváló főispánok vannak és ezzel a kérdéssel törődnek, gyönyörű eredményeket érnek el, másutt azonban szomorú tapasztalatokat szereztünk. Jövőre talán lehetséges lesz egy kormánybiztost állítani a szegényügy élére és ebben az esetben nemcsak a főváros, hanem az egész ország szegénykérdését megszervezhetjük.

Hétről-hétre

A parlamentben véget ért a kormányjelentés vitája. Az ellenzék napokon keresztül élesen támadta a kormányt. Károlyi Gyula miniszterelnök válaszolt a felszólalásokra. Hónapok óta nem tesz egyebet a kormány, mint biztosítani a gyekszik az államháztartás egyensúlyát, illetve a megingott államháztartás egyensúlyát próbálja helyreállítani. Lehetetlen megfogadni a Népszövetség pénzügyi bizottságának tanácsát, amely szerint a kivelt nővelni, a behozatalt csökkenteni kell, mert ha ezt az egész világra kiterjesztjük az annyit jelentene, hogy a gazdasági élet egyszerűen megáll. Minden erővel tartja a kormány a pengő belső értékét. Százmilliók csökkentést hajtottak már eddig végre az állam háztartásban, ebben az évben még 32 milliót fognak megtakarítani. Keserves és súlyos áldozat ez a lakosságtól, de az "inflációt", a pénznek leromlását mindenáron meg kell akadályozni. 220 millió adó- és illetékhátralék van, az utóbbi időben azonban az adófizetési készség fokozott mértékben nyilvánult meg. Takarékoskodni kell, de nem szabad a takarékosagot tulhajtani, mert az megfosztja magát. Az állami üzemek részben le fogják építeni, részben megszüntetik. A közgazdaság racionalizálást ebben az évben nem lehet keresztülvinni. A szövetkezeteknek a jövőben állami támogatás nélkül kell megélniük. Sajnos egész Európa gazdasági lövészek árkokkal van behálózva és így nem lehet előre programot készíteni. A nyomort minden áldozat árán enyhíteni fogják és az ország a nehéz viszonyok között máris megmutatta, hogy megállja a helyét a művelt nemzetek között.

A rendőrség után most már az ügyészség és a bíróság foglalkozik a puccsisták ügyével. Legújabbban Ralies nyug. altábornagyot hallgatták ki, aki a Margit-körtől katonai fogházban felakasztotta magát, majd pedig Schill tábornokot, a csendőrség volt felelősét tartóztatták le. A vizsgálóbíró csak Raad Árpád és Gyulai Molnár Ferenc leartóztatását tartotta fenn. Lázadás büntetést nem látta fennforogni, a puccsisták a társadalmi rend erőszakos felforogására törekedtek. Egyelőre csak tervezettek, komolyabb lépést nem tudtak tenni.

Budapest egy napig víz nélkül volt. A káposztásmegyéri vízművek fölépén az egyik cső léket kapott s a kiömlő víz elöntötte a gépházakat. Egy nap megfeszített munkával sikerült a hibát kiküszöbölni és újra megindult a vízszolgáltatás. Nehogy nagyobb katasztrófa forduljon elő, a színházak nem tartottak előadást.

A világsajtó sokat foglalkozott Bethlen István volt miniszterelnök és Carol román király találkozásával. Temesváron történt meg a találkozás, amelyről senki sem tud biztosat, mivel egyik fél sem nyilatkozott. Bethlen István az utóbbi időben igen sokat jár külföldön. Hosszu ml-

világban lejáródnak, elővigyázatosságra intik a vagyonosokat. Saját biztonságuk érdekében is igyekeznek segíteni a

szenvedőkön, nehogy a nyomor és a kétségbeesés új felfordulásokhoz vezessen.

RABLÓGYILKOS RUMAN KÖZSÉGI BÍRÓ

Négy héttel ezelőtt Belényes községben Nagyvárad mellett, kirabolják egy üzletet. A csendőrségnek sikerült a tettest Fekete közűgés bírája, Jon Borhac személyében elfogni, aki beismerte, hogy ezelőtt két évvel három földművest az erdőben meggyilkolt és kirabol.

szünetelő, hogy a jövőben is becsületesen fizető adósok maradjunk. A hitelző érdeke egy a mienkkel. Fenn kell tartani az országot, nagyobb termelő- és fizetőképesre is alkalmassá kell tenni. Meg kell óvni az ország lakosságát a teljes elszegényedéstől.

Bérbeadják a lillafüredi Palota szállót, melyet karácsonyra újabb megnyitottak. A kormány elhatározta, hogy bel- és külföldi versenytárgyalást írjon ki a Palota szálló bérletére, mert az a cél, hogy az állam megszabaduljon a házi kezelés-től.

összeköttetéseit használja fel az ország jövőjének biztosítása érdekében.

Korány Frigyes, — akit az ország újonnan kinevezendő pénzügyminisztereként emlegetnek — Londonban volt és ott tárgyalt a pénzemberekkel. Nyilalkozata szerint a közép-európai államok sorsa a német kérdés elintézésétől függ. A külföldi irányító körök sajnálatosnak tartják Magyarország gyors eladósodását, de teljesen megértik, hogy ezért a fellelősség tulyomoz részben a világra helyeznek tőlünk nem függő alakulását terhel. Sokkal több nálunk a láthatatlan erőtaralék, mint amelyet a kritikus idők hangulata után gondolhatnának az emberek. Tudják a külföldi pénzügyi körök, hogy szilárd elhatározásunk,

INGYEN

KÜLDÜNK MINDENKINEK egy izgalmas

Befejezett-Regényt

aki beküldi két barátjának a pontos címét és csomagolásra, postaköltségre 25 centet

KANADAI ELSŐ MAGYAR
könyvkereskedés
Box 84. Crowland, Ont. Canada

BETEG ÖN?

VAGY ÉREZ VALAMI RENDELLENSÉGET SZERVEZETEBEN? Ha igen — írjon vagy jöjjön el személyesen Kelekanada egyetlen Magyar Gyógyászati Társaságába, ahol magyarul beszélnek és óhasban képzett GYÓGYÁSZOK díjtalanul ad tanácsot és csinálják meg orvosáig!

I. ROTHBART
gyógyász és vegyész
591. Dundas St. West. TORONTO, ONT.
POSTAI RENDELÉSEKET AZONNAL KIKÜLDÜNK

NE VARJON ADDIG—AMIG KÉSŐ!

Amikor már titkos betegségeknek szomorú következményeit érzi. Férfiak használják a zonnal a Dr. Bolgárféle Trippolo pálcákat és Sanctin Capsulákat Csak írja le ez a jelet!

X X X

E szerek használata végtelenül egyszerű és munkájában nem zavarja.

VÖRÖS KERESZT PATIKA
8601 Buckeye Rd. K. CLEVELAND, O.

SZARKA JÓZSEF
üzletében magyar pipa és cigarettá dohány, papír kapható.

A Kanadai Magyar Ujság ügyneke előfizetéseket, hirdetések, keresetéseket felvesz a lap számára.

MAGYAR OTTHON SZALLODA
408-4. Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

ANGOLUL BESZÉLNI IRNI ÉS OLVASNI!

Könnyen megtanulhat minden magyar a híres két dolláros „Angol-Magyar Tanító” 50 leckejéből. Az ára most csak egy dollár, melyet a megrendeléssel együtt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN
okl. tanító és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.